

Pravna pomoć

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters) Španjolska

1 Koji su troškovi povezani sa sudskim postupcima i tko ih obično mora snositi?

U Španjolskoj su sudski postupci javna usluga koja se pruža besplatno. Nema pristojbi ni naknada za korištenje usluga. Tijekom parnice ipak nastaju određeni troškovi koji uglavnom uključuju:

1. nagradu za rad odvjetnika (*abogado*) i sudskog zastupnika (*procurador*)
2. troškove objavljivanja obavijesti u službenim glasilima
3. pologe potrebne za podnošenje pojedinih žalbi
4. naknade za vještake.

Te troškove općenito treba platiti stranka na koju se oni odnose. Na kraju postupka sud mora odlučiti tko bi u konačnici trebao snositi te troškove putem takozvanog „naloga za plaćanje troškova” (*condena en costas*), prema načelu da „troškove plaća onaj tko izgubi spor”.

2 Što je točno pravna pomoć?

Na temelju članka 119. španjolskog Ustava pravna je pomoć postupak kojim se osobama koje mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva dodjeljuje niz pogodnosti, uglavnom oslobođanje od plaćanja nagrade za rad odvjetnika i sudskog zastupnika te troškova koji proizlaze iz svjedočenja vještaka, jamstava, sudskih pristojbi itd.

Točnije, ta plaćanja uključuju:

1. pravno savjetovanje prije suđenja
2. nagradu za rad odvjetnika i sudskog zastupnika
3. troškove objavljivanja obavijesti u službenim glasilima
4. pologe potrebne za podnošenje pojedinih žalbi
5. naknade za vještake.

Isključivo za prekogranične sporove (nakon što je Zakon o pravnoj pomoći (*Ley de asistencia Jurídica Gratuita*) izmijenjen Zakonom 16/2005 od 18. srpnja 2005., čime je usklađen s Direktivom 2002/8/EZ) prethodno navedenim pravima dodano je sljedeće:

a) usluge usmenog prevođenja

b) prevođenje isprava

c) putni troškovi ako se zahtijeva osobna nazočnost osobe

d) odvjetnička obrana i zastupanje po sudskom zastupniku čak i kad to nije potrebno ako sud to zahtijeva kako bi se zajamčila jednakost stranaka.

3 Koji su uvjeti za dodjelu pravne pomoći?

Svi građani EU-a koji mogu dokazati da nemaju dostatna sredstva (kad je riječ o prekograničnim sporovima, to se odnosi samo na fizičke osobe).

a) Državljeni trećih zemalja koji zakonito borave u Španjolskoj ili čije je pravo priznato međunarodnim konvencijama isto se tako mogu koristiti ovim pravom (npr. konvencije o međunarodnoj otmici djece), pod istim uvjetima kao i građani EU-a.

b) Zaposlenici u radnim sporovima, neovisno o svojem državljanstvu i financijskim sredstvima.

c) Udruženja i zaklade od javnog interesa.

U kaznenim, upravnim i prethodnim upravnim postupcima strani državljani koji mogu dokazati da nemaju dostatna sredstva za vođenje postupka, čak i ako ne borave zakonito u Španjolskoj.

Neovisno o postojanju sredstava za vođenje postupka, pravo na pravnu pomoć imaju žrtve rodno uvjetovanih kaznenih djela, terorizma i trgovanja ljudima te maloljetne osobe i osobe s duševnim smetnjama kad su žrtve zlostavljanja, s time da se to pravo proširuje na njihove preživjele članove obitelji u slučaju smrti žrtve pod uvjetom da oni nisu bili počinitelji.

Isto tako, neovisno o postojanju sredstava za vođenje postupka, pravna pomoć odobrava se osobama za koje se mogu dokazati trajne posljedice uzrokovane nesrećom, a koje ih u potpunosti onemogućuju u obavljanju njihova uobičajenog posla ili zanimanja i kojima je potrebna pomoć drugih osoba ako je predmet spora zahtjev za naknadu pretrpljene štete.

Nema potrebe za dokazivanjem nedostatnosti sredstava u postupcima pred radnim sudovima, za obranu u pravnim postupcima i ako se radi o radnicima i korisnicima socijalnog osiguranja.

Kad je riječ o prekograničnim sporovima, pravo može ostvariti osoba koja dokaže da ne može platiti troškove postupka zbog razlike u troškovima života između države članice u kojoj ta osoba boravi i Španjolske.

4 Dodjeljuje li se pravna pomoć za sve vrste postupaka?

Pravna pomoć može se odobriti u svim vrstama postupaka, neovisno o tome radi li se o parničnim ili izvanparničnim postupcima, čija je vrijednost predmeta viša od 2000 EUR, osim ako predmet zahtijeva pomoć odvjetnika, a obuhvaća sve radnje, žalbe koje se mogu podnijeti i izvršenje presuda.

U postupcima čija je vrijednost predmeta spora niža od 2000 EUR i nisu potrebne usluge odvjetnika ni sudskog zastupnika, pravna pomoć može se zatražiti i ako druga strana ima pravnog zastupnika ili ako sudac ili sud izričito to naredi kako bi se osigurala ravnopravnost stranaka.

5 Postoje li posebni postupci za hitne slučajeve?

Postoji mogućnost privremenog imenovanja, ili preko Odvjetničke komore (*Colegio de Abogados*) u roku od najviše 15 radnih dana od primitka zahtjeva, ili na temelju sudskog naloga.

6 Gdje mogu dobiti obrazac zahtjeva za pravnu pomoć?

Kod Službe za pravno savjetovanje (*Servicio de orientación jurídica*) pri odvjetničkim komorama, u Uredima sudskih pisarnica (*Decanatos de los Juzgados*) i regionalnim Povjerenstvima za pravnu pomoć (*Comisiones provinciales de Asistencia Jurídica Gratuita*).

Glavna odvjetnička komora (*Consejo General de la Abogacía Española*) pruža građanima internetski portal za pravnu pomoć [Justicia Gratuita](#) na kojem mogu, među ostalim, ispuniti obrazac zahtjeva za pravnu pomoć ili provjeriti ispunjavaju li financijske uvjete za korištenje pravne pomoći, iako je uvijek potrebno podnijeti isprave i zahtjev kako je navedeno u nastavku.

Gdje se treba prijaviti

Zahtjevi za pravnu pomoć, zajedno s pripadajućom dokumentacijom, moraju se podnijeti službi za pravno savjetovanje odvjetničke komore u mjestu sjedišta suda koji vodi glavni postupak ili sudu nadležnom prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva ako postupak nije pokrenut.

7 Koji se dokumenti trebaju dostaviti zajedno s obrascem zahtjeva za pravnu pomoć?

Isprave koje se odnose na:

1. financijsku situaciju predmetne osobe i članova njezina obiteljskog domaćinstva
2. osobne i obiteljske prilike
3. pravnu zaštitu koja se traži.

Točnije, sljedeće isprave:

- potvrdu o uplati poreza na dobit (*Certificado de liquidación del Impuesto sobre Sociedades*) (kad je riječ o pravnim subjektima)
- presliku izjave o javnom dobru ili upisa u registar zaklada (*Registro de Fundaciones*) (kad je riječ o pravnim osobama)
- potvrdu o vlasništvu nad imovinom (*Certificado de signos externos*) koju izdaju lokalna tijela u mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva
- potvrdu o prijavi prebivališta (*Certificado de empadronamiento*)
- potvrdu INEM-a o razdoblju nezaposlenosti i primljenim naknadama
- potvrdu o primljenim državnim mirovinama (*Certificado de cobro de pensiones publicas*)
- potvrdu Državne javne službe za zapošljavanje (*Servicio Público de Empleo Estatal - SPEE*) iz koje su vidljive primljene naknade za vrijeme nezaposlenosti i razdoblje za koje se one odobravaju
- drugo (svaka isprava koja se koristi za dokazivanje iznesenih činjenica).

Međutim, radi ubrzanja postupka podnošenja zahtjeva odvjetničke komore mogu, ako su za to izričito ovlaštene, zatražiti neke od tih potvrda u ime parničnih stranaka.

8 Gdje se podnosi zahtjev za pravnu pomoć?

Zahtjevi za pravnu pomoć moraju se podnijeti službi za pravno savjetovanje odvjetničke komore u mjestu sjedišta suda koji vodi glavni postupak ili sudu nadležnom prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva ako postupak nije pokrenut. U potonjem slučaju sud odmah mora proslijediti zahtjev mjesno nadležnoj odvjetničkoj komori.

Te su komore određene kao tijelo za primanje zahtjeva u prekograničnim sporovima. U takvim je sporovima tijelo koje izdaje zahtjev odvjetnička komora nadležna prema mjestu uobičajenog boravišta ili prebivališta podnositelja zahtjeva.

Europski građanin iz države koja je stranka Europskog sporazuma o slanju zahtjeva za pravnu pomoć može podnijeti zahtjev središnjem tijelu koje je njegova država odredila za provedbu Sporazuma.

Zahtjev se podnosi prije pokretanja postupka ili, ako je stranka koja podnosi zahtjev tuženik, prije osporavanja zahtjeva. Međutim, tužitelj i tuženik mogu podnijeti zahtjev za pravnu pomoć nakon što dokažu da su se njihove financijske okolnosti promijenile.

9 Kako mogu saznati imam li pravo na pravnu pomoć?

Odvjetnička komora može donijeti sljedeće privremene odluke:

a) obavijestiti predmetnu osobu da postoje nedostaci u zahtjevu koje treba ispraviti u roku od 10 dana jer će u suprotnome postupanje po zahtjevu biti obustavljeno

b) utvrditi da je zahtjev nedopušten i neosnovan te obavijestiti o tome Povjerenstvo za pravnu pomoć

c) utvrditi da zahtjev ispunjava zakonske uvjete i u tom slučaju imenovati odvjetnika u roku od najviše 15 dana uz obavijest o tome Komori sudskih zastupnika (*Colegio de Procuradores*) kako bi potonja imenovala sudskog zastupnika u roku od 3 dana. Odvjetnička komora prosljeđuje zahtjev Povjerenstvu za pravnu pomoć na konačno odobrenje.

Ako Odvjetnička komora ne može donijeti odluku u roku od 15 dana, podnositelj zahtjeva mora poslati svoj zahtjev izravno Povjerenstvu za pravnu pomoć, koje mora odmah donijeti odluku o privremenom imenovanju odvjetnika (*abogado*) i sudskog zastupnika (*procurador*) dok provjerava podatke i isprave.

Povjerenstvo za pravnu pomoć mora donijeti konačnu odluku o odobravanju ili neodobravanju pravne pomoći u roku od najviše 30 dana od primitka spisa. Ako odluka ne bude donesena ni nakon 30 dana, potvrđuju se odluke Odvjetničke komore i Komore sudskih zastupnika.

O odluci se u roku od tri dana moraju obavijestiti podnositelj zahtjeva, Odvjetnička komora, Komora sudskih zastupnika i sud koji vodi postupak ili predsjednik sudskog vijeća ako postupak još nije pokrenut.

10 Što trebam učiniti ako imam pravo na pravnu pomoć?

Ako ste tužitelj, zahtjev morate podnijeti prije pokretanja postupka odvjetničkoj komori u mjestu sjedišta suda koji vodi glavni postupak ili višem sudu nadležnom prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva.

1. Ako ste tuženik, zahtjev morate podnijeti prije podnošenja odgovora na tužbu. Tuženikovo podnošenje zahtjeva ne obustavlja postupak. Sud ipak može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev osobe na koju se to odnosi, odrediti obustavu postupka do donošenja odluke o odobravanju ili odbijanju pravne pomoći.

Kad je riječ o prekograničnim sporovima u kojima se traži pravna pomoć radi obraćanja sudu u drugoj državi članici, zahtjev se može podnijeti i odvjetničkoj komori (u slučaju osoba s boravištem u Španjolskoj na koje se odnosi spor koji se vodi u drugoj državi) u mjestu uobičajenog boravišta ili prebivališta podnositelja zahtjeva.

11 Ako imam pravo na pravnu pomoć, tko mi odabire odvjetnika?

Opće je pravilo da odvjetnika imenuje odvjetnička komora na temelju kružnog odabira. Međutim, predmetna osoba može sama imenovati svojeg odvjetnika pod uvjetom da se on odrekne prava na bilo kakvu naplatu svojih usluga.

12 Pokriva li pravna pomoć sve troškove postupka?

Pokriva sljedeće troškove:

1. pravno savjetovanje prije suđenja
2. nagradu za rad odvjetnika i sudskog zastupnika
3. troškove objavljivanja obavijesti u službenim glasilima
4. pologe potrebne za podnošenje pojedinih žalbi
5. naknade za vještake
6. sniženje naknada za javnobilježničke isprave i potvrde iz imovinskih i trgovačkih registara za 80 %.

Nadalje, u slučaju prekograničnih sporova pokriveni su troškovi usmenog prevođenja i prevođenja isprava te putovanja ako sud koji rješava predmet smatra nužnim osobnu nazočnost.

13 Tko snosi druge troškove ako imam pravo samo na ograničenu pravnu pomoć?

Ako je prihod veći od dvostrukog, ali ne viši od peterostrukog iznosa minimalne nacionalne plaće, Povjerenstvo za pravnu pomoć može iznimno odobriti pravnu pomoć na temelju osobnih i obiteljskih prilika podnositelja zahtjeva.

Uzimaju se u obzir obiteljske prilike podnositelja zahtjeva, broj djece ili uzdržavanih članova obitelji, sudske pristojbe i drugi troškovi koji nastaju pokretanjem postupka ili drugi troškovi slične prirode, objektivno procijenjeni i, u svakom slučaju, ako podnositelj zahtjeva ima status srodnika u uspravnoj liniji velike obitelji posebne kategorije.

Pod istim uvjetima kao i u prethodno navedenom odjeljku pravna pomoć može se odobriti na temelju zdravstvenog stanja podnositelja zahtjeva te osobama s invaliditetom iz članka 1. stavka 2. Zakona 51/2003 od 2. prosinca 2003. o jednakim mogućnostima, nediskriminaciji i univerzalnoj dostupnosti osobama s invaliditetom, kao i osobama o kojima ovise kad te osobe postupaju u postupku u njihovo ime i za njihovu korist, pod uvjetom da su ti postupci povezani sa zdravstvenim stanjem ili stanjem invalidnosti koje je dovelo do ovog iznimnog odobrenja.

U takvim slučajevima predmetno Povjerenstvo za pravnu pomoć mora izričito utvrditi koje se pogodnosti iz članka 6. primjenjuju na podnositelja zahtjeva.

Troškove parnice koji nisu obuhvaćeni pravnom pomoći snosi predmetna osoba, ovisno o odluci suda o troškovima. Osoba kojoj je odobrena djelomična pravna pomoć nadoknadiće od druge stranke sve eventualne parnične troškove koje je snosila ako je potonjoj naloženo plaćanje troškova.

Ako se radi o građanima koji borave u drugoj državi članici EU-a, prethodno navedeno pravilo primjenjuje se oprezno, uzimajući u obzir životni standard u državi boravišta kako bi se izbjeglo uzrokovanje štete podnositelju zahtjeva.

14 Obuhvaća li pravna pomoć i žalbe?

Nakon što se pravo na pravnu pomoć odobri za potrebe spora, ono obuhvaća sve postupke i događaje povezane sa sporom, uključujući izvršenje provedeno u roku od dvije godine od donošenja prvostupanjske presude, kao i sve žalbe protiv presuda u tom sporu bez potrebe za podnošenjem dodatnog zahtjeva.

15 Može li se pravna pomoć povući prije zaključenja postupka (ili čak opozvati nakon završetka postupka)?

Odluka kojom se odobrava pravna pomoć može se opozvati ako je donesena na temelju netočne izjave, neistine ili propusta podnositelja zahtjeva.

Plaćanje pravne pomoći može se obustaviti ako se u roku od tri godine poboljšaju financijske prilike osobe kojoj je to plaćanje odobreno.

U svakom od ovih scenarija primjenjuje se opće pravilo: troškove plaća stranka koja izgubi spor.

16 Mogu li osporiti odbijanje pružanja pravne pomoći?

Protiv odluke o pravnoj pomoći možete sami podnijeti pisanu žalbu Povjerenstvu za pravnu pomoć u roku od 10 dana od primitka obavijesti o odluci. O žalbi odlučuje nadležni sud.

17 Može li zahtjev za besplatnu pravnu pomoć imati učinak prekida roka zastare?

U skladu s člankom 16. Zakona o pravnoj pomoći, tim se zahtjevom u načelu ne suspendira postupak. Međutim, kako bi se izbjeglo propisivanje prava na tužbu ili uskraćivanje prava na suđenje bilo kojoj stranci zbog isteka roka, sudski službenik može, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranaka, naložiti suspenziju roka do donošenja odluke o odobravanju pravne pomoći ili privremenog imenovanja odvjetnika i sudskog zastupnika u predmetima u kojima je pravno zastupanje obvezno ili u interesu pravde, pod uvjetom da je zahtjev podnesen u rokovima utvrđenima zakonodavstvom o parničnom postupku.

Ako je zahtjev podnesen prije početka postupka, a postupak bi mogao biti doveden u pitanje zbog isteka roka zastare ili prekluzivnog roka, ti se rokovi prekidaju odnosno suspendiraju do privremenog imenovanja odvjetnika

i, ako je nužno, sudskog zastupnika po službenoj dužnosti koji djeluje u ime podnositelja zahtjeva; i, ako takvo imenovanje nije moguće, do donošenja konačne administrativne odluke o odobravanju ili odbijanju pravne pomoći.

Rok zastare ponovno počinje teći nakon što Odvjetnička komora obavijesti podnositelja zahtjeva o privremenom imenovanju odvjetnika ili, ako je primjenjivo, kad Povjerenstvo za pravnu pomoć donese odluku o odobravanju pravne pomoći, a u svakom slučaju u roku od dva mjeseca od podnošenja zahtjeva.

■ Posljednji put ažurirano: 24/07/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.